

Če imate družino, vam dovolimo stike, če je nimate, pa nič

Raziskava Na Mirovnem inštitutu so se posvetili intimnemu življenju med epidemijo

LJUBLJANA – Ukrepi, ki jih je vlada sprejela ob prvem valu epidemije – in jih nadaljuje tudi v drugem –, so nesorazmerno prizadeli predvsem ljudi, ki ne živijo v tako imenovani tradicionalni družini; pare, ki živijo v ločenih gospodinjstvih, v različnih občinah ali državah ter samske. Vsi ti naj bi epidemijo preživeli sami, brez stika z najbližjimi.

MOJCA ZABUKOVEC

To je pokazala raziskava, ki so jo spomladl opravili raziskovalci na Mirovnem inštitutu o intimnem življenju posameznikov med epidemijo, ko je vlada sprejela odlok o začasnih splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih krajih, površinah in mestih ter prepoved gibanja zunaj občin. To velja tudi v drugem valu epidemije, skupno preživljanje časa je znova dovoljeno le članom istega gospodinjstva ali iste družine. Toda pomembni odnosi obstajajo tudi onkraj part-

- Iztok Šori: Vladni ukrepi kršijo pravico do zasebnega in družinskega življenja.
- Samski so najbolj pogrešali druženje s prijatelji, ki so jim pogosto najbližje osebe.
- Veronika Bajt: Politične odločitve je treba prepriševati.

nerske zveze in skupnega gospodinjstva, je poudaril Iztok Šori z Mirovnega inštituta. »Družina ali tradicionalni partnerski odnos ne more biti kriterij, ki določa, kdo je upravičen do osnovnih človeških stikov, zato vladni ukrepi kršijo pravico do zasebnega in družinskega življenja, ki jo zagotavlja ustava in evropska konvencija o človekovih pravicah,« je opozoril sociolog. Vladni ukrepi po

Samski ljudje najbolj pogrešajo druženje s prijatelji, ki so pogosto najbližje osebe v njihovem življenju. FOTO JURE ERŽEN

njegovem temeljijo na ideološki predpostavki, da si tradicionalna družina zasluži privilegiran status, ostali pa niso relevantni. »Sporočilo vlade je jasno: če imate družino, vam dovolimo stike, če je nimate, nas ne zanimate. Ne zanima nas, kako živite, in ne zanima nas vaše duševno zdravje. Še več, ker nimate tradicionalne družine, boste kaznovani.«

Medtem ko se je o gospodarskih, finančnih in zdravstvenih posledicah epidemije govorilo, uvida v intimno življenje ljudi ni bilo, je spomladl, ko so zagnali spletno anketo o spremembah intimnega, prijateljskega in partnerskega življenja v času epidemije, poudarila Veronika Bajt z Mirovnega inštituta. »O številnih vidikih bomo lahko razpravljali šele čez nekaj časa, toda politične odločitve je treba prepriševati.«

Poseg v odnose

Na povabilo k spletni anketi se je po besedah Iztoka Šorija odzvalo

713.000

samskih ljudi živi v državi, a jih je vlada z ukrepi med epidemijo spregledala

420 ljudi, večinoma ženske, mlajše od 50 let. Izsledki kažejo, da so vladni ukrepi o omejitvi gibanja in druženja najbolj prizadeli tiste, ki imajo partnerja v drugi občini. Petina jih je govorila o negativnih posledicah na odnose, predvsem zaradi izrazitega zmanjšanja stikov med epidemijo. Tretjina tistih, ki so se odzvali na anketo, med epidemijo ni imela stikov v živo.

Rezultati ankete tudi kažejo, da so ukrepi močno posegli v odnose pri ljudeh, ki imajo partnerja v isti občini, a ne živita v skupnem gospodinjstvu. Pred epidemijo jih je imelo stike v živo nekajkrat na teden skoraj dve tretjini med njimi,

med epidemijo samo še tretjina. Podobno se je pokazalo na področju spolnega življenja.

Pri ljudeh, ki živijo s partnerjem v istem gospodinjstvu, raziskovalci niso opazili bistvenih razlik. Delež tistih, ki so imeli spolne odnose vsak dan, se je med epidemijo nekoliko zvišal. Drugače je bilo pri tistih, ki imajo partnerja v drugi občini. Pred epidemijo jih je imelo spolne odnose nekajkrat na teden nekaj manj kot polovica, med epidemijo samo še 12 odstotkov. Pri samskih je delež tistih, ki med epidemijo niso imeli spolnih odnosov, 87-odstotni, medtem ko je bil pred epidemijo približno 50-odstotni. Samski so tudi najbolj pogrešali druženje s prijatelji, ki so pogosto najbližje osebe v njihovem življenju.

Kaj stoji za javnim izrekanjem ljubezni

»Prakse iz drugih držav kažejo, da je mogoče ukrepe zastaviti tudi drugače, z upoštevanjem družbe

in raznolikosti odnosov, ki so ljudem pomembni,« je poudaril Šori. »Posamezniki lahko na primer sami določajo, kdo je zanje bližnja oseba, s katero bodo med epidemijo ohranjali stike.« Pred dnevi so to sprejeli v Avstriji, podobno je urejeno v Veliki Britaniji.

»Da trenutna konservativna vlada omejuje določene partnerske in intimne odnose, ni naključje, saj njeni predstavniki radi poudarjajo pomen 'tradicionalne družine'. A za javnim izrekanjem ljubezni do družine velikokrat tiči želja, da bi uravnavali zasebno in intimno življenje ljudi po lastnih predstavah,« je opozoril raziskovalec. »Hkrati pri nas vladne ukrepe usmerjajo predvsem zdravniki in gospodarstveniki, v strokovni skupini, ki svetuje vladi, ni sociologa, psihologa ali filozofa, torej strokovnjakov, ki razumejo, kako je družba sestavljena in kako deluje. Z njihovo pomočjo bi lahko bili odloki bolj vključujoči in humani.«

Bic Ljubljana Nagrada za odličnost

LJUBLJANA – Biotehniški izobraževalni center (Bic) Ljubljana je pred dnevi prejel nagrado evropske komisije *Vet Excellence Award* za odličnost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. V utemeljitvi nagrade je zapisano, da Bic z inovativnimi pristopi zagotavlja odlične pogoje za pridobivanje sodobnih poklicnih spretnosti in znanj ter je oblikoval **edinstven izobraževalni model**, ki ponuja dejanska delovna okolja (šola, veterinarska ambulanta, turistična agencija, ekohiša, mikropivovarna, restavracija, kavarna in drugo) študentom s poklicnih in strokovnih področij, ki jih pokriva.

Živalski vrt Dogajanje na daljavo

LJUBLJANA – Zaradi trenutnih razmer je tudi Živalski vrt Ljubljana zaprl vrata, dogajanje v njem pa je mogoče spremljati na daljavo. Na spletni strani ZOO Ljubljana so novice o mladih, novih pridobitvah ter zabavna aplikacija **zoo-meter**, s katero je mogoče na daljavo na igriv način spoznavati živali, meriti živalski svet ter ga primerjati s človeškimi sposobnostmi. Ob 12. novembru, mednarodnem dnevu pedagogov živalskih vrtov in akvarijev, je živalski vrt slavil 30-letnico izobraževalne službe. V tem času so se pedagogi osebno srečali z 1.060.300 obiskovalci.

Jurčiču politika vezala roke in razum

Obletnice Prihodnje leto se bomo spomnili mejnikov v življenju pisatelja Josipa Jurčiča – številne prireditve

IVANČNA GORICA – Vlada je na predlog občine Ivančna Gorica leto 2021 razglasila za Jurčičevo leto. Prihodnje leto bo namreč minilo 160 let, odkar je kot sedemnajstletnik napisal *Pripovedko o beli kači*, 140 let od izida romana *Rokovnjači* in prve številke *Ljubljanskega zvona*, ki ga je zasnoval z Ivanom Tavčarjem, Franom Levcem in Jankom Kersnikom. Minilo bo tudi 140 let od prerane smrti prvega slovenskega romanopisca, pesnika in časnikarja Josipa Jurčiča.

BOJAN RAJŠEK

»Vedno znova sem pretresena, ko prebiram pisateljevo življenjsko pot. Koliko bridkosti, stradanja in prezebanja, nadčloveških naporov, nasprotovanja in podtikanja je doživel. S pokončnostjo, poštenostjo, vztrajnim delom in ostrino v boju z narodnimi nasprotniki si je takrat pridobil velik ugled in to traja še danes,« je dejala Tatjana Lampret, dobra poznavalka življenja svojega daljnega sorodnika po Jurčičevi sestri Mariji in ivanška kulturna delavka. Njegovo časniškarsko pisanje je bilo po njenih besedah usmerjeno proti nemškutarstvu, za veljavo slovensčine, že takrat ga je skrbelo slovenska razcepjenost. Tatjana Lampret je povedala, da je zadnje politično vest objavil dva dni pred smrtjo. Bližnjim je rad potožil, da mu politika veže razum in roke. Po besedah Boruta Lampreta, vodnika na Jurčičevini, je Jurčič neozdravljivo zbolel za pljučnico in tuberkulozo, kar je bila posledica poznojesenskega poležavanja pod domačo hruško. Ta po ustnem izročilu Jurčičevega pranečaka Cirila še vedno raste ob pisateljevi rojstni hiši in je stara skoraj dvesto let.

Učitelji imajo proste roke

Na vprašanje, kaj načrtujejo v okviru praznovanja, so na zavodu za šolstvo odgovorili, da je Jurčič eden od obveznih avtorjev v učnih načrtih za osnovno in srednjo šolo. Kako zaznamovanja obletnice učitelji vključijo v pouk, je stvar njihove strokovne avtonomije, zavod pa zaznamovanja obletnice namenja pozornost z objavami v strokovni reviji *Slovensčina v šoli*. Vlasta Vičič z agencije za knjigo je zapisala, da nameravajo v kratkem pozvati pogodbence, ki so sprejeti z sofi-

Jurčičevo rojstno hišo je postavil pisatelj ded in doslej ni bila predelana. FOTO BOJAN RAJŠEK

- Vlada razglasila leto 2021 za Jurčičevo leto.
- Na kulturnem ministrstvu celoletni program šele nastaja.
- Hruška, pod katero je pisatelj neozdravljivo zbolel, še vedno raste.

nanciranje za obdobje 2020–2023, k pripravi programa za prihodnje leto z vključitvijo zaznamovanja Jurčičevega leta. V stiškem Muzeju krščanstva na Slovenskem je direktorica Nataša Poljnar Freljih povedala, da načrtujejo likovni natečaj na temo kulturne krajine v Jurčičevih literarnih delih, ki bo na ogled prihodnje jesen. »Muzej je vključen v mednarodni projekt *Cisterescapes*, v okviru katerega raziskujemo vpliv cistercijanskega reda na oblikovanje kulturne krajine, v katero je Jurčič postavil svoje zgodbe,« je dodala.

Jurčič bo povezal Slovenijo
Razglasitev Jurčičevega leta bo lahko spodbudila drzno in ustvarjalno zasnovano programskih politik, programov in projektov: od področja založništva, knjižničarstva, gledališč, muzejev do raziskovalnega in izobraževalnega področja, so pričani na kulturnem ministrstvu, ki ga vodi Vasko Simoniti. Hkrati bo to priložnost za medpodročno okrepjeno sodelovanje in vključi-

tev drugih resorjev, kot so denimo šolstvo, raziskovanje in turizem. Razglasitev Jurčičevega leta bo pozitivno povežala ne samo literate, pisatelje, urednike in kulturne ustvarjalce, ampak vso Slovenijo, so zapisali na resornem ministrstvu. Dvanajstmesecni program trenutno še nastaja, bosta pa javna agencija za knjigo in javni sklad za kulturne dejavnosti sodelovala pri aktivnostih ob obletnici.

Na Jurčičevini brez naložb

Po besedah Maje Lampret, direktorice ivanškega zavoda Prijeto domače, nameravajo Jurčičevo leto vsebinsko razdeliti na dve področji: na pisateljevo literarno zapuščino ter njegovo uredniško in novičarsko delo. »Program bo vseboval številne aktivnosti tako na Jurčičevi domačiji kot v knjižnicah, šolah in poklicnih organizacijah. Želimo izvesti strokovni simpozij, približati Jurčičeva dela, izvesti številne bralne aktivnosti tudi v sodelovanju s šolami, razstavami, natečaji in uprizoritvami. Ideja o Jurčičevem letu je bila zelo dobro sprejeta, zato že prejemamo številne predloge. Sodelovali bodo lahko vsi, ki skrbijo za slovensko besedo in literarno dediščino,« je povedala Maja Lampret in dodala, da na pisateljevi rojstni domačiji na Muljavi, ki je etnografski muzej na prostem, občina ne načrtuje večjih naložb, v Jurčičevem letu je njihov cilj pripraviti kakovosten in odmeven program.

NAJBOLJE PRODAJANA ŽENSKA REVIIJA

V prodaji

POSEBNA PONUDBA

REVIIJA + KNJIGA €9,40

HELEN HARDT *Prezgodlost*

MATTIAS FORSMAN *CISTO OBICAJNA DRUŽINA*

ČLOVEK, KI SE HOČE BLETI SREČEN

ČUDEŽNO JUTRO

Knjige je mogoče kupiti skupaj z revijo na izbranih prodajnih mestih.

THERMO THERAPY

DARILNI PAKET THERMO THERAPY

Pri akutnih in kroničnih bolečinah v mišicah in sklepih si lahko pomagata s terapevtskimi blazinicami in obliži Thermo Therapy. Bolečine blažijo z gretjem prizadetih predelov vratu, ramen, hrbta ter lajšajo menstrualne bolečine. Izdelki so preprosti za uporabo, trakovni pa primerni za večkratno uporabo z zamenljivimi blazinicami.

*V zvežanju za nagrade sodelujejo vsi novi naročniki z aktivirano naročnino od 3. do 30. novembra 2020.

Za dodatne informacije in naročila nam pišite na narocnine@delo.si oz. pokličite na brezplačno številko 080 11 99 ali obiščite spletno stran info.delo.si/etrafika/.